Ügyszám: 1744/P/2007-5.

[…]

kereskedelmi vezető részére

Tisztelt […]!

Válaszlevelét, melyben a […] Bt. (a továbbiakban: Bt.) nevében válaszolt […] nevében, megkaptam, az abban foglalt tájékoztatás alapján a Bt. területén működtetett biometrikus alapú beléptető rendszer működésével kapcsolatosan az állásfoglalásom a következő:

Egy állampolgár beadvánnyal fordult hozzám, és a Bt. által működtetett, biometrikus alapú beléptető-rendszert tartotta a személyes adatok védelméhez való jog oldaláról sérelmesnek. A megkeresésemre adott válasza alapján a Bt. területén valóban próbaüzemben van egy biometrikus alapú beléptető-rendszer, melyet a munkaidő nyilvántartás céljából a bérszámfejtés megkönnyítésére szeretnének bevezetni. A rendszer működésével kapcsolatosan előadta, hogy a rendszer bevezetéséről minden dolgozót tájékoztattak, hozzájáruló nyilatkozatot írattak alá velük, melynek egy példányát részemre elküldték faxon, ez a dokumentum azonban irodámhoz nem érkezett meg. A gyártótól rendelkeznek továbbá egy dokumentummal, melyben arról nyilatkozik, hogy a rendszer személyiségi jogokat nem sért, és arról bár levele szerint szintén rendelkezésemre bocsátottak egy másolati példányt, azt sem nem kaptam meg.

A munkáltató a munkavállaló munkavégzését, illetőleg egyéb munkajogi kötelezettségének teljesítését – így az előírt időpontban történő munkahelyre érkezést is – a munkajogi jogviszonyból fakadóan jogosult ellenőrizni. Ezt a jogosultságot Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 140/A. § (1) bekezdése kötelezettségként is megfogalmazza, amikor kimondja, hogy a munkáltató köteles nyilvántartani a munkavállalók rendes és rendkívüli munkaidejével, ügyeletével, készenlétével, szabadságának kiadásával, egyéb munkaidő-kedvezményével kapcsolatos adatokat. Ennek az ellenőrzésnek azonban korlátot szabnak az érintett munkavállaló személyiségi jogainak, így többek között a személyes adatai védelméhez való jognak az érvényesülése.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (továbbiakban: Avtv.) 3. § (1) bekezdése értelmében személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy ha azt törvény elrendeli.

Az Avtv. 2. § 1. pontja értelmében személyes adat bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintettel) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. A személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt – közvetlenül vagy közvetve – név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több, fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.

Az Avtv. 2. § 6. pontja értelmében hozzájárulás az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Az Avtv. 2. § 9. pontja értelmében adatkezelés az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy

azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése is.

Az Avtv. 5. §-a ismerteti a célhoz kötött adatkezelés elvét. E rendelkezés értelmében személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.

A munkavállalók munkahelyre történő beléptetését többféle módon végezheti a vezető. Ennek egyik formája a munkavállalók biometrikus személyes adatait ellenőrző beléptető rendszer. E rendszer használatának – tekintettel arra, hogy a működtetésük az érintett munkavállalók személyiségi jogait korlátozza – meg kell felelnie az Avtv., illetőleg az egyéb irányadó jogszabályok követelményeinek.

Az ujjlenyomatot alapvetően kétféle formában lehet kezelni, egyrészt magáról az ujjról képzett lenyomat rögzítésével, másrészt pedig az ujjlenyomat barázdáiról képzett egyedi személyazonosítást lehetővé tevő pontok rögzítésével. Ez utóbbi eljárás napjainkra az elterjedtebb, a személyiségi jogok oldaláról pedig biztonságosabb, tekintettel arra, hogy ennek az eljárásnak az eredményeként az egyes munkavállalókkal kapcsolatosan egy számsor kerül rögzítésre, melyből egy ujjlenyomatot képezni viszont nem lehet. A beléptető rendszer a munkavállaló ujjlenyomatáról képzett számsort veti össze a korábban leképzett számsorral, az ujjlenyomat képe tehát nem kerül rögzítésre.

A számsort rögzítő ujjlenyomat-ellenőrző rendszereket – az érintett személyek alkotmányos jogainak védelme szempontjából – aszerint szükséges megkülönböztetni, hogy az ujjlenyomatról képzett összehasonlító számsort milyen formában és ki kezeli. Az adatok kezelése alapvetően kétféleképpen történhet, egyrészt a munkáltató által üzemeltetett központi adatbázisban, illetőleg a munkavállaló birtokában lévő azonosító kártyán.

Abban az esetben, ha a munkáltató által hozzáférhető adatbázisban történik az ujjlenyomatokról képzett számsor kezelése, akkor a beléptetés során a munkáltató ujjáról képzett számsort ezekkel az adatokkal veti össze a rendszer. A központi adatbázisban tárolt számsor a munkavállaló személyes adata, melynek felhasználásával őt a későbbiekben is azonosítani lehet.

A munkavállaló által birtokolt adatkártyán tárolt számsor felhasználásával történő beléptetés esetén a munkáltató nem kezel központi adatbázisban a munkavállaló biometrikus adatával kapcsolatos adatot. Az eljárás lényege, hogy a beléptetés során, a beléptetést végző eszköz felhasználásával történik az összehasonlítás, mely során azt állapítják meg, hogy a kártya használója azonos-e az annak használatára jogosult személlyel. Az ujjlenyomat képe, illetőleg az arról képzett számsor azonban nem kerül külön rögzítésre. A belépés ténye, illetőleg a kilépés időpontja egy központi adatbázisban kerül rögzítésre.

A célhoz kötött adatkezelés elvéből, továbbá az adatminimalizálás követelményéből fakadóan több, azonos célú adatkezelés közül azt szükséges alkalmazni, amely kevésbé korlátozza az érintett jogait, vagy amely munkáltatói adatkezeléssel nem jár. E követelményekből fakadóan, azt a beléptetési módszert tartom jogszerűnek, amely nem igényli a munkáltató központi adatbázisában a munkavállalók ujjlenyomat képének, illetőleg az arról képzett számsornak a tárolását.

A fentieken túl arra is fel kell hívnom a figyelmét, hogy a biometrikus beléptetőrendszerek üzemeltetése az érintett munkavállalók személyiségi jogai oldaláról mindenképp egy bizonyos kockázattal jár, s ezért ilyen rendszereket csak akkor lehet üzemeltetni, ha a munkahelyen tárolt érték védelme ezt valóban megköveteli. Az Avtv. 5. §-ában szabályozott célhoz kötött adatkezelés elve szerint, ha más módon is megvalósítható az ellenőrzés – például a belépés során egy beléptető könyv aláírásával – akkor a biometrikus alapú beléptetőrendszer működtetése nem tekinthető jogszerűnek.

Az Ön válaszlevelében ismertetett adatkezelési cél, a bérszámfejtés megkönnyítése nem szolgáltat elegendő alapot ahhoz, hogy a munkavállalók személyes adatai védelméhez való jogát korlátozzák. Szintén nem legalizálhat egy adatkezelési rendszert az, ha annak forgalmazója annak jogszerűségét állítja, vagy akár bizonyítványt állít arról ki. Tekintettel arra, hogy a biometrikus beléptető rendszerekkel kapcsolatosan állásfoglalásom megtalálható honlapomon (http://abiweb.obh.hu/abi), a megadott bizonyítvány felvetheti a forgalmazó jogi felelősségét is.

A fentiek alapján kérem, hogy a próbaüzem alatt lévő biometrikus beléptető-rendszert az ismertetett adatvédelmi követelményeknek megfelelően alakítsák át.

Budapest, 2007. november 30.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila